

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

DIVISION OF EPIDEMIOLOGY MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

รายงาน การเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๑๑ : ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๙

VOLUME 27 : NUMBER 11 : MARCH 15, 1996

ISSN 0125-7447

สารบัญ

CONTENTS

รายงานความคืบหน้าการสอบสวนการระบาดของโรค Paratyphoid A

125

ในกรุงเทพมหานคร 1 มกราคม - 29 กุมภาพันธ์ 2539

รายงานความคืบหน้าการสอบสวนการระบาดของโรค Paratyphoid A

ในกรุงเทพมหานคร

1 มกราคม - 29 กุมภาพันธ์ 2539

Paratyphoid A Outbreak in Bangkok : the Progress Report

ในระหว่างวันที่ 19 กุมภาพันธ์ถึง 6 มีนาคม 2539 กองระบาดวิทยา กองโรคติดต่อทั่วไปและสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้ออกดำเนินการสอบสวนการระบาดของโรคจากเชื้อ Paratyphoid A ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการสอบสวนครั้งนี้สืบเนื่องมาจากการพบนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตบึงกุ่ม กทม. ป่วยด้วยโรคซึ่งมีอาการคล้ายไทฟอยด์ และตรวจเพาะเชื้อจากกระแสโลหิตพบว่าเป็น *Salmonella Paratyphi A* และการรายงานผู้ป่วย *Salmonella group A (Salmonella Paratyphi A)* จำนวนมากจากแพทย์โรคติดต่อโรงพยาบาลรามาริบัติ ดังรายงานข่าวที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น

คณะสอบสวนโรคได้ทำการติดต่อขอข้อมูลผู้ป่วยซึ่งตรวจเพาะเชื้อพบ *Salmonella* จากอุจจาระ ปัสสาวะ โลหิตหรืออื่นๆ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2539 โดยได้มีจดหมายขอข้อมูลร่วมกับการส่งเจ้าหน้าที่ไปยังโรงพยาบาลของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงจำนวน 29 แห่ง โรงพยาบาลเอกชนจำนวน 126 แห่ง ข้อมูลผู้ป่วยที่ขอประกอบด้วย เพศ อายุ ที่อยู่ วันเริ่มป่วย ชนิดของการเพาะเชื้อ และแบบแผนการกระจายของเชื้อ จนถึงวันที่ 6 มีนาคม 2539 สามารถรวบรวมข้อมูลจากโรงพยาบาลของรัฐ 22 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชน 24 แห่ง (โดยมากเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่) มีข้อมูลผู้ป่วยตรวจเพาะเชื้อพบ *Salmonella group A* ทั้งหมด 347 ราย

การวิเคราะห์ผลพบว่า ผู้ป่วยประมาณ 78% แฉ่งที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร อัตราส่วนผู้ป่วยชายต่อหญิงใกล้เคียงกัน ระยะเวลาเริ่มป่วย เริ่มตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และสูงสุดในช่วงวันที่ 31 มกราคม - 4 กุมภาพันธ์ หลังจากนั้น ไม่มีรายงานผู้ป่วยในช่วงวันที่ 25 - 29 กุมภาพันธ์ การกระจายตามอายุพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน โดยมีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มอายุ 25 - 34 ปี

รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี ผู้ป่วยที่เป็นเด็กเล็กและผู้สูงอายุมีจำนวนน้อยมาก เมื่อแยกวิเคราะห์กลุ่มอายุตามช่วงเวลาการเกิดโรค ช่วงละ 10 วันก็พบว่า การเกิดโรคมักมากในวัยแรงงานในทุกช่วงเวลา การวิเคราะห์ตามพื้นที่พบว่า ในช่วงวันที่ 1 - 10 มกราคม พบผู้ป่วยเพียง 4 รายในเขตคลองเตย พญาไท ลาดกระบังและบึงกุ่ม ต่อมาวันที่ 11 - 20 มกราคม พบผู้ป่วยมากกว่า 1 รายในเขตบางกะปิ ลาดพร้าวและพระโขนง ช่วงวันที่ 21 - 30 มกราคม และวันที่ 31 มกราคม - 9 กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พบผู้ป่วยมากที่สุด พบผู้ป่วยกระจายทั่วกรุงเทพมหานคร แต่หนาแน่นในเขต ราชเทวี พญาไท ดินแดง ห้วยขวาง บางกะปิ ลาดพร้าวและบึงกุ่ม ซึ่งเป็นเขตที่มีพื้นที่ติดต่อกัน และเขตพระโขนงซึ่งอยู่แยกออกไป เมื่อพิจารณาตามที่อยู่ของผู้ป่วยในเขตพญาไทถึงบึงกุ่มพบว่า มีผู้ป่วยหนาแน่นเป็น 2 กลุ่ม คือ บริเวณเขตพญาไทและบริเวณเขตบางกะปิ ต่อมาตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ จำนวนผู้ป่วยลดน้อยลงในทุกๆ พื้นที่ในจังหวัดใกล้เคียงกรุงเทพมหานครพบผู้ป่วยจำนวนไม่มาก คือ นนทบุรี 13 ราย ปทุมธานี 5 ราย สมุทรปราการ 5 ราย สมุทรสาคร 1 ราย ฉะเชิงเทรา 1 ราย และนครปฐม 1 ราย

ผลการสอบสวนขณะนี้เชื่อว่า การระบาดในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ได้สงบลงแล้ว แต่ขณะนี้การกระจายของโรคน่าจะยังมีอยู่ในลักษณะ propagated source (คนสู่คน) และการระบาดอาจเกิดขึ้นได้อีกหากมีการปนเปื้อนของเชื้อในอาหารหรือน้ำอีกครั้ง สำหรับการระบาดที่ผ่านมามีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนผู้ป่วย และการระบาดที่เกิดขึ้นมากในพื้นที่ที่ติดต่อกันทำให้คาดว่า น่าจะเกิดจากแหล่งโรคร่วม ซึ่งอาจมีเพียง 1 แหล่งหรือมากกว่าก็ได้ และการเกิดโรคที่พบมากในวัยแรงงานทำให้นักถึงการปนเปื้อนของเชื้อในอาหารหรือน้ำที่รับประทานหรือซื้อนอกบ้าน มากกว่าการปนเปื้อนในน้ำหรืออาหารที่รับประทานร่วมกันทั้งครอบครัว

คณะสอบสวนโรคได้ทำการสอบถามผู้ป่วยจำนวนประมาณ 30 รายถึงอาหารและน้ำที่รับประทาน จนถึงขณะนี้ยังไม่พบข้อสงสัยการปนเปื้อนของเชื้อ *Salmonella group A* ในอาหารสำเร็จรูปที่ผลิตและจัดจำหน่ายคราวละมากๆ เช่น นม ไข่กรอบสำเร็จรูป ไอศกรีม แต่อย่างไร

สำหรับแบบแผนการกระจายของ *Salmonella group A* ที่เกี่ยวข้องกับการระบาดครั้งนี้ยังไม่พบการกระจายแบบ Multiple drug resistance โดยส่วนใหญ่เชื้อจะ Sensitive ต่อยาที่ทดสอบเกือบทุกชนิด

ขณะนี้คณะสอบสวนโรคยังคงดำเนินการสอบสวนโรคเพื่อค้นหาแหล่งโรคสำหรับการป้องกันและควบคุมโรคต่อไป โดยเน้นการสอบสวนการปนเปื้อนในอาหารสด เช่น เนื้อสดและผักสด ในระยะนี้หากแพทย์ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงพบผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไทฟอยด์ หรือมีอาการทางระบบทางเดินอาหาร ควรเก็บตัวอย่างโลหิตหรืออุจจาระส่งตรวจเพาะเชื้อ *Salmonella* หากได้ผลยืนยันขอความกรุณาช่วยรายงานให้กองระบาดวิทยาทราบเป็นระยะๆ ถึงจำนวนและที่อยู่ของผู้ป่วย ทั้งนี้ เพื่อติดตามสถานการณ์การระบาดซึ่งอาจเกิดขึ้นได้อีก หมายเลขโทรสารที่จะแจ้งเข้ามาได้ คือ 5918579 และ 5918581 หน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องควรเน้นให้ประชาชนหลีกเลี่ยงการกินอาหารที่ปรุงไม่สุกดีหรือไม่สะอาด เช่น ผักดิบซึ่งอาจปนเปื้อนกับเนื้อสดในระหว่างจัดเตรียม

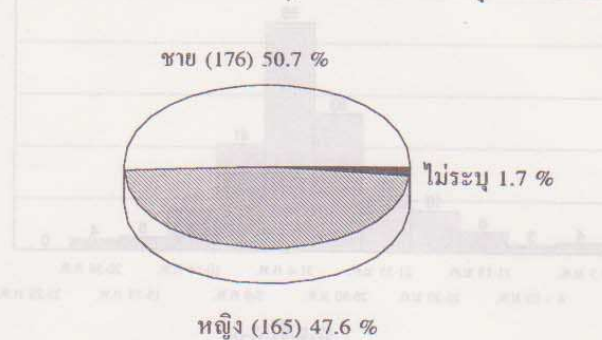
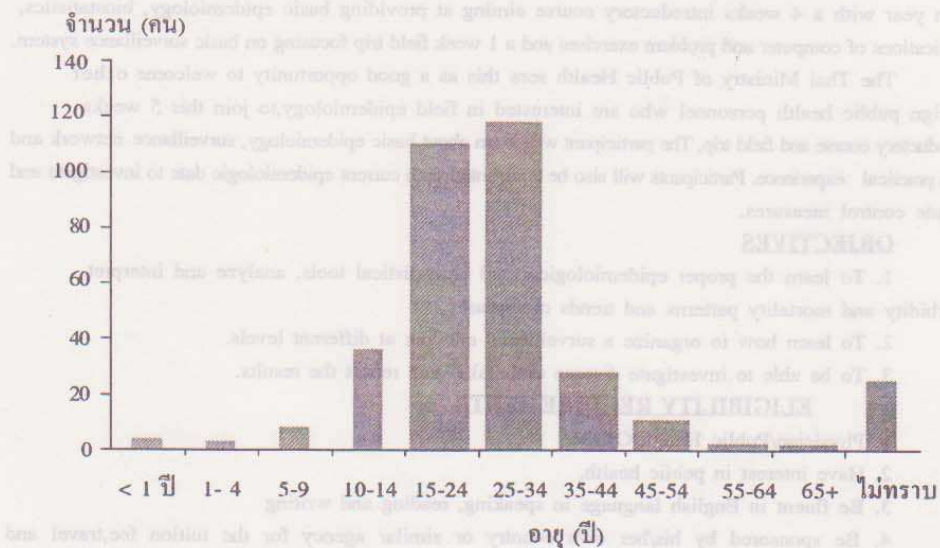
รายงานความคืบหน้าจะได้นำเสนอต่อไป

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร, กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรคติดต่อ, กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, กลุ่มงานโรคติดต่อ, กลุ่มงานประสานการสอบสวนโรค กองระบาดวิทยาและแพทย์โครงการศึกษาและฝึกอบรมด้านระบาดวิทยา (Field Epidemiology Training Program)

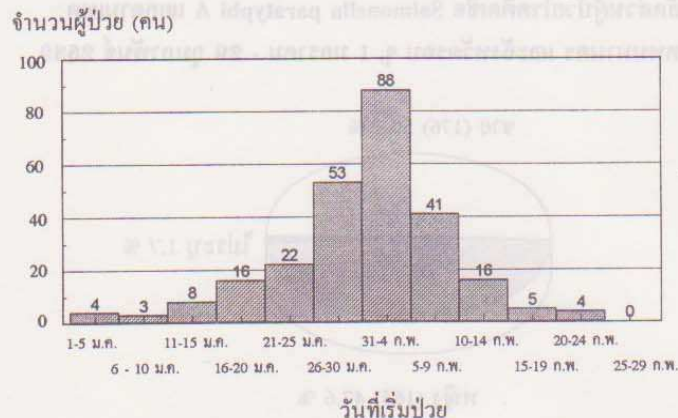
ขอขอบพระคุณ โรงพยาบาลต่างๆและแพทย์ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านในความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลและรายงานการระบาดในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

รายงานความคืบหน้าการสอบสวนการระบาดของโรค Paratyphoid ในกรุงเทพมหานคร

1 มกราคม - 29 กุมภาพันธ์ 2539 (ต่อจากหน้า 128)

สัดส่วนผู้ป่วยโรคติดเชื้อ Salmonella paratyphi A แยกตามเพศ
เขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดรอบ ๆ, 1 มกราคม - 29 กุมภาพันธ์ 2539สัดส่วนผู้ป่วยโรคติดเชื้อ Salmonella paratyphi A แยกตามอายุ
เขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดรอบ ๆ, 1 มกราคม - 29 กุมภาพันธ์ 2539

จำนวนผู้ป่วยโรคติดเชื้อ *Salmonella paratyphi*A
เขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดรอบ ๆ, 1 มกราคม - 29 กุมภาพันธ์ 2539

Introductory Course on Epidemiology and Biostatistics

3 June - July, 1996

Bangkok Thailand

OVERVIEW

FETP is a residency training program established in 1980 by the cooperation between the Thai Ministry of Public Health, US Centers for Disease Control and The World Health Organization. The program consists of a 2 year training course for young Thai physicians. The academic course starts in June each year with a 4 weeks introductory course aiming at providing basic epidemiology, biostatistics, applications of computer and problem exercises and a 1 week field trip focusing on basic surveillance system.

The Thai Ministry of Public Health sees this as a good opportunity to welcome other foreign public health personnel who are interested in field epidemiology, to join this 5 weeks introductory course and field trip. The participant will learn about basic epidemiology, surveillance network and gain practical experience. Participants will also be confronted with current epidemiologic data to investigate and debate control measures.

OBJECTIVES

1. To learn the proper epidemiological and biostatistical tools, analyze and interpret morbidity and mortality patterns and trends of diseases,
2. To learn how to organize a surveillance network at different levels.
3. To be able to investigate disease outbreaks and report the results.

ELIGIBILITY REQUIREMENTS

1. Physician/Public Health Officer,
2. Have interest in public health,
3. Be fluent in English language in speaking, reading and writing
4. Be sponsored by his/her own country or similar agency for the tuition fee, travel and living expenses.

TOPICS TO BE COVERED

1. Concepts of surveillance and investigative techniques.
2. Epidemiology of selected disease.
3. Biostatistics used in epidemiology.
4. Practical skills of analysis through problem exercises.
5. Public Health Problem presentation by participants from each country.

FACULTY MEMBERS

- Division of Epidemiology and various divisions in Ministry of Public Health.
- Mahidol University,
- Chulalongkorn University,
- Resource persons from WHO and US CDC.

DATE AND VENUE

- Date :** 3 June - 6 July 1996.
- Duration :** 5 weeks. (4 weeks course work and 1 week for field visit)
- Location :** Meeting room, Division of Epidemiology, 6th Floor Office of Permanent Secretary, Ministry of Public Health, Nonthaburi.
- Housing :** Apartment near by the Ministry can be reserved with approximately 7,000 B/month.

REGISTRATION

- Closing date :** April 30, 1996
- Tuition :** US\$850 (includes all course materials, overhead cost)
- Participants are responsible for travel and living expenses.**
- Scholarship :** Candidates should apply through their sponsoring agency where this is appropriate.

APPLICATION

Please send your application letter with recent photograph to the course manager with the following information.

- Name	- Year in profession
- Age	- Area of interest
- Sex	- Experience in other course oversee
- Nationality	- Publication
- Marital status	- Objective for participation in this course
- Educational background	- Skill in English usage (reading, writing and speaking)
- Present job	- Sponsoring agent
- Institute and address	
- Telephone or facsimile	

FOR ADDITIONAL INFORMATION, WRITE

Course Manager : DR.KUMNUAN UNGCHUSAK
Field Epidemiology Training Program
Division of Epidemiology
Ministry of Public Health
Nonthaburi 11000 THAILAND
Tel (662) 591-8581, 590-1734
Fax (662) 591-8581